

ХАРАКТЕРИСТИКА МІКРОФЛОРИ ОЧЕЙ У ТЕЛЯТ, ХВОРИХ НА КЕРАТОКОН'ЮНКТИВИТИ

М.Г.Морозов, аспірант Одеського СГІ

В сучасних умовах захворювання очей у тварин створюють велику проблему для скотарства, тому що можуть уражувати від 40 до 90 відсотків поголів'я і завдають значних економічних збитків у господарствах (1;5;6).

Захворювання очей мають складну етіологію, яка обумовлена заразними агентами та факторами неінфекційного походження. Поряд з добре вивченим інвазійним кератокон'юнктивітом за останні роки все частіше трапляються захворювання очей бактеріальної, рикетсіозної, хламідійної та вірусної етіології. Факторами незаразного характеру захворювання очей є недостача у організмі вітаміну А, перинасиченість повітря тваринницьких приміщень аміаком, сірководнем та ін.

Серед вчених до цього часу немає єдиної думки відносно етіології масових кератокон'юнктивітів у великої рогатої худоби. У господарствах південних областей України ці захворювання мають широке розповсюдження, проте їх вивченням практично ніхто не займався. У спеціальній літературі є лише окремі повідомлення з цього питання (2). Тому метою наших досліджень було вивчити видовий склад мікрофлори кон'юнктивальної порожнини телят при масовому захворюванні їх на кератокон'юнктивіти.

Матеріали і методи. Дослідження проводилися у 1996-1997 рр. на телятах віком від 2 до 12 місяців у КСП «Нива» і КСП «Авангард» Овідіопольського району Одеської області.

Клінічна картина захворювання тварин у даних господарствах характеризувалася сльозотечею, кон'юнктивітами різного характеру, кератитами, абсцедуванням та виразками рогівки. Для бактеріологічного дослідження було відібрано матеріал від 20 хворих телят віком 5-6 місяців, червоної степової породи, живою масою 85-100 кг за загальноприйнятою методикою. Бактеріологічні дослідження проводили в Одеській обласній державній лабораторії ветеринарної медицини та лабораторії кафедри акушерства і хірургії Одеського СГІ. Нами було проведено виділення чистих культур з наступною їх ідентифікацією, яку здійснювали за коротким визначником Бергі (7;8).

Крім того, проводилося приготування мазків-зіскобів з кон'юнктиви для подальшого їх дослідження у реакції імунофлуоресценції з родоспецифічними хламідійними антитілами (препарат Хла Моно Скрін Московської фірми «НІАРМЕДІК») та фарбування їх за методами Романовського-Гімзи, Маккіавелло та Гімінеса, з метою виявлення рикетсій і хламідій.

Результати досліджень. У результаті проведених бактеріологічних досліджень кон'юнктивальної порожнини 20 хворих на кератокон'юнктивіти телят виділено та ідентифіковано 15 видів мікроорганізмів, у тому числі паличкоподібних 9 видів (*E.coli*, *Corinebacterium xerosis*, *C.bovis*, *Bacillus subtilis*, *B.brevis*, *B.megaterium*, *B.larve*, *B.stearotermophilus*, *Moraxella bovis*) і кокоподібних 6 видів (*Staphilococcus aureus*, *Staph.epidermidis*, *Staph.saprofiticus*, *Dipl.pneumoniae*, *Enterococcus faecium*, *Str.sp.група N*). З кокових мікроорганізмів 4 штами стрептококів і 3 штами стафілококів (41%)

були патогенними. Від двох тварин також була виділена грамнегативна диплобацила *M.bovis*, яка є специфічним збудником інфекційного кератокон'юктивіту (4;6).

Якщо не брати цього до уваги, наші дослідження показують, що як патогенна, так і непатогенна мікрофлора очей, хворих на кератокон'юктивіти у тварин різних господарств по кількісному і видовому складу майже ідентична. Отримані нами дані узгоджуються з дослідженнями таких авторів, як Болдуїн (1945), Діміч із співавторами (1960), Дітц та Фойгт (1956, 1962), на яких посиляється Захаров (1968). Ці автори відмітили схожість видового складу мікрофлори у здорових і хворих інфекційним кератокон'юктивітом тварин. Співставляючи данні літератури та результати наших досліджень, можна сказати, що ця мікрофлора є звичайною мікрофлорою приміщень, де утримують тварин. При цьому частіше ми виділяли із кокоподібних (*Stph.aureus*)- 30%, а з паличкоподібних (*B.megaterium*, *B.subtilis*) відповідно 45 та 25%.

За даними Захарова (1968), як паличкоподібна, так і кокоподібна мікрофлора під час зараження телят і кроликів типової клінічної картини інфекційного кератокон'юктивіту не викликала.

У результаті дослідження мазків-зіскобів у реакції імунофлуоресценції з родоспецифічними моноклональними хламідійними антитілами в одному із 20 випадків було одержано позитивний результат, що складає 5%.

Під час мікроскопічного дослідження мазків-зіскобів, пофарбованих за Романовським-Гімза, Маккіавелло та Гімінісом, у цитоплазмі епітеліальних клітин хворих тварин нами було виявлено включення кокоподібної та паличкоподібної форми, що дає нам можливість говорити про наявність у хворих тварин рикетсій.

Висновки

1. Видовий склад мікрофлори кон'юнктивальної порожнини телят з ураженнями очей у господарствах Одеської області майже ідентичний.
2. Виявлення у хворих тварин разом з банальною мікрофлорою хламідій, диплобацили Моракса та рикетсій дає нам можливість говорити про поліетіологічну природу масових кератокон'юктивітів у господарствах Одеської області.

Література.

1. Авроров В.Н. Диагностика, лечение и профилактика массовых заболеваний глаз у продуктивных животных в хозяйствах промышленного типа. - Воронеж: ВСХИ, 1989.- С.27.
2. Єршов В.Д., Лаврова І.Г. Клінікоепізоотологічні дані при масовому захворюванні телят ураженням очей.// Матеріали науково-практичної конференції: Неінфекційна патологія тварин.- Б.Церква, 1995. -С.145-148.
3. Захаров В.И. Характеристика бактериальной флоры глаз крупного рогатого скота при риккетсиозном кератоконъюнктивите.// Труды Моск.вет.академии.- 1968.-Т.53.-С.214-217.
4. Минчев П., Желев В., Костов В. Известия на института по сравнительной патологии на домашние живот.-1962.-Кн.9.-С.263-273.
5. Плахотин М.В., Захаров В.И., Аллахвердиев Р.С. // Ветеринария.-1966.№9.- С.33.

6. Черванев В.А. Риккетсиозный конъюнктиво-кератит крупного рогатого скота. // Хирургические болезни с.-х. Животных: Сб. Науч.тр./ Ленинград вет.ин-т.- 1989.- С. 115-119.
7. Довідник з мікробіологічних та вірусологічних методів досліджень.- М.: Медицина, 1982.-464 с.
- 8.Короткий визначник Бергі.-М.: Мир,1980.- 496 с.

SUMMARY.

Description of eye microflora of calfs ill with ceratoconjunctivitis.

Morozov N.G.

postgraduate student

Institute of Agriculture of Odessa

15 sorts of microorganismes have been found by microbiological analysis of conjunctival caviti contents of 20 calfs ill with cheratoconjunctivitis, 3 sorts (*Moraxella bovis*, *Staph.aureus*, *Dipl.pneumoniae*) have been defined as patogenic and the others as relative patogenic.

By examinations of smears there have been found inclusions tyrical for *Rickettsia* and *Chlamidia* in the epithelial cells of conjunctiv.

Біла Церква – 1998 рік

Морозов М. Г. Характеристика мікрофлори очей у телят, хворих на керато- кон'юнктивіти // Вісник Білоцерківського державного аграрного університету: зб. наук. пр. - Біла Церква, 1998. - Вип.5, Ч. 2. - С 184-186.